

[Morten Lange.]

draget i et sådant projekt, uden at de har nogen som helst fordel ud af det, men tværtimod muligvis efter deres opfattelse lider betydelig skade.

Det er altså i virkeligheden her en camoufleret ekspropriationslov, som går ganske alvorligt ud over forskellige menneskers fornuftige og velerhvervede rettigheder, og kun med en enkelt afvejning, ikke en samfundsmæssig afvejning, som man ellers holder på i ekspropriationssager, men udelukkende en afvejning ud fra det ganske snævre kriterium, om det landbrugsmæssigt kan svare sig eller ej. Om det så kan svare sig efter de beregninger, det er jeg meget, meget skeptisk over for, når jeg ser, hvad tal man får lagt på bordet. Men lad nu gå med det, der er nok endda. Selv om vi siger, at det er landbrugsmæssigt balance-mæssigt i orden, er der meget store fejl i den tanke, at alle andre værdier ingen rolle spiller ved afbalanceringen.

Det er altså et lovforslag, som jeg efter at have gennemgået det nøje virkelig ikke kan sige noget som helst godt om. Jeg kan i virkeligheden kun sige en eneste god ting om det; det er, at det er bedre end sin forgænger. Det resultat kommer man til ved at se på finansieringen, hvor man dog er gået ned til et sædvanligt statstilskud på 25 pct., hvor man i den tidligere lov lå på et meget, meget større beløb. Det er den eneste ting, som jeg kan sige peger en lille bitte smule fremad, men jeg må sige, allerede som det ligger, at hvis det virkelig er sådan, at det er en fordelagtig ting at få gennemført en landvinding af den type, skulle det da være rigeligt, at man klarede at lægge alle pengene ud fra statens side. Også at give tilskud, det skulle ifølge sagens natur, ifølge den omhyggelige beregning over, hvor godt det betaler sig, virkelig være unødvendigt.

Jeg anser det for at være helt unødvendigt overhovedet at have noget statstilskud, og i det hele taget må jeg sige, at jeg håber, denne lov snarest bliver afviklet. Det kan ske uden nogen som helst skade, for den er ganske overflødig. Alt hvad der med rimelighed kan gennemføres under den lov, som kaldes landvindingsloven, det kan også gennemføres efter loven om grundforbedring blot med den ene forskel, at man ikke kan

bruge tvangsmidler mod sådanne lodsejere, som af en eller anden grund synes, det er en rigtig dårlig idé.

Jeg håber, vi snart kommer i den situation, at vi ikke længere har en landvindingslov. Jeg er fuldstændig klar over, at der kan findes store landvindingsprojekter, som der kan være grund til at se på med en berettiget interesse. Men landbrugsministeren har selv givet udtryk for, at disse store sager — jeg tænker fortrinsvis på marsken og andre af den slags områder — må gøres til genstand for behandling ved særlig lov; dem kan vi jo altid se på og se, om de er fornuftige, men en generel lov som det fremsatte forslag vil være en meget uheldig lov, og vi vil ikke være i stand til at stemme for lovforslaget ved tredje behandling.

Jeg har ikke stillet ændringsforslag til det, for jeg anser det for fra kapitel I ad finis for at være dårligt. Min eneste motivering for ikke at gå til en voldsommere modoffensiv og se at få det stemt ned her er den enkle kendsgerning, at vi har en gældende lov, der er endnu værre.

Formanden: Ja, vi nærmer os jo langsomt hovedtemaet på dagsordenen.

Erik Østergaard: Under første behandling af disse to lovforslag gjorde jeg nærmere rede for mit partis synspunkter i denne sag. Da der ikke i den af udvalget afgivne betænkning er foretaget større ændringer, skal jeg nøjes med at meddele, at vi kan gå ind for ændringsforslagene, som er af redaktionel karakter, stillet af landbrugsministeren og tiltrådt af udvalget.

Det fremgår af betænkningen, at man under en landvindingssags behandling på et ret tidligt tidspunkt vil inddrage naturfredningsinteresser og på den måde undgå, at et landvindingsarbejde efter at have været klar til igangsættelse yderligere forsinkes og fordyres ved, at der bliver rejst fredningssag. Jeg gjorde bemærkninger om dette problem under første behandling og er tilfreds med den stilling, udvalget har taget til sagen.

I den udformning, hvori de to lovforslag altså foreligger, kan mit parti stemme for deres vedtagelse ved tredje behandling. Men hvis de forlydender er rigtige, som er fremme om, at der vil fremkomme et æn-